

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/171/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

254/2019. (IX. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ törvényes képviselőjében B. R. 2019. május 2-án előterjesztett **panaszát** a 2019. szeptember 19-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében és Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében, írásbeli előterjesztése nyomán –

átteszi

Az intézkedést fogantató szerv – M. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjog sérelme nem megállapítható.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos nevében édesapja, mint törvényes képviselője 2019. május 2-án, postai úton terjesztett elő panaszbeadványt, amelyet 2019. május 10-én, május 21-én, július 15-én, valamint július 30-án kiegészített.

I.

1) a) A panaszbeadvány szerint a panaszos 2019. április 26-án 21 órakor megállt Ü. településen a J. utca * szám alatt, mivel elektromos hiba lépett fel az általa vezetett * típusú személygépkocsin. A panaszos és barátnője a gépkocsiban ülve telefonáltak segítségért. Nem sokkal később egy éppen szolgálatot teljesítő járőrautó az autó mögé megállt, elállva a közlekedés további útját. Majd az intézkedő rendőrök „kisbarátom” megszólítással a személyes okmányai és a személygépkocsi okmányainak átadására szólították fel a panaszost, aki ennek eleget is tett. Ezt követően a rendőrök a gépjárművet kezdték vizsgálni, azzal a gyanúsítással, miszerint a gépjármű motorja nem 2500 köbcenti, hanem 3000 köbcentis biturbo. A panaszos közölte, hogy az általa vezetett autó egy teljesen átlagos, szériagépjármű, mely nem rég lett levizsgáztatva, és semmiféle motortuning, vagy motor átalakítás nincs az autón. A rendőrök felnyitatták a gépháztetőt és a

^{1 1 1} Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

motor beindítását követelték, melyet a panaszos teljesített. Ekkor a környező házakból előjött valaki („haver papucsban”), aki fogadatlan prókátorként beleszólt a rendőrök intézkedésébe, amelyet egy körülbelül 20 perces rendőri vegzálás követett. Eközben a rendőrök részéről az is elhangzott, hogy „Most jót baszakodunk veled, de tudod, még élvezem is. A Gy. településeknek is szólunk, hogy figyeljenek!”. A törvényes képviselő megítélése szerint ez méltatlan a magyar rendőrség tisztas munkát végző járőréhez. Miután a rendőrök a gépkocsin semmilyen vállalható szabálytalanságot nem találtak, az egyik intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy ismerje be, hogy szabálysértést követett el, mert különben leveszik a rendszámot és szigorított műszaki vizsgára viszik a járművet, és nem fog tudni hazamenni barátnőjével. Ezzel kapcsolatban szó szerint az hangzott el, hogy „vagy a tollat választja, vagy az autónak a forgalomból történő kizárását”. A panaszos kényszer hatására aláírta a rendőr által elé nyomott dokumentumot. A dokumentum a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: a KRESZ) 14. § (1) bekezdés I) pontjában meghatározott szabálysértésben marasztalja el a panaszost, mely rendelkezés súlykorlátozásra vonatkozik, és nincs összefüggésben a rendőrök által megjelölt szabályszegésekkel. Ráadásul a panaszost 50 000 forint pénzbírságra büntették, pedig jelezte, hogy középiskolás tanuló. Erre az volt a válasz, hogy „majd leülöd kisbarátom”.

A törvényes képviselő megjegyezte, hogy a panaszos közel négy éve vesz részt a forgalomban jogosítvánnyal és ezen időszak alatt egyetlen szabálysértési ügye sem volt.

A törvényes képviselő kifogásolta, hogy a panaszos, mint kiskorú személy gondviselője jelenléte nélkül kényszerült vallomástételre, illetve nyilatkozatra. Ezenfelül sérelmezte a rendőri hangnemet, és kérte a Testülettől a jogsértés megszüntetését, valamint annak megállapítását, hogy mi az a szabálysértés, amelyet a panaszos elkövetett, mert a hivatkozott KRESZ rendelkezés által megjelölt súlykorlátozás semmilyen módon nem hozható kapcsolatba a panaszos által vezetett személygépkocsival.

b) A törvényes képviselő beadványához mellékelte a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány másodlati példányát, amelynek tanúsága szerint a panaszost a panaszbeadványban említett helyen vonták intézkedés alá 2019. április 26-án 21 óra 8 perckor. Az elkövetett cselekmény leírásánál rögzítésre került, hogy „úgy kell közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse”. Az elkövetett szabálysértés alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezésként a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. § (1) bekezdését és a KRESZ 14. § (1) bekezdés I) pontját („KRESZ 14 1/I”) rögzítették.

2) A törvényes képviselő 2019. május 10-én megküldött elektronikus levelében úgy nyilatkozott, hogy hozzájárul ahhoz, hogy a Testület a panasz alapján hozott állásfoglalását – teljes körűen anonimizált formában – közzétegye, illetve arról sajtóközleményt jelentessen meg. És ahhoz is hozzájárul, hogy a panaszt a Testület az intézkedést fogantató rendőri szervhez áttegye, amennyiben alapjogsértést nem, vagy csak csekély mértékűt állapít meg. A törvényes képviselő rögzítette azt is, hogy a panaszt eljuttatták az intézkedést fogantató *M. Rendőrkapitányság* (a továbbiakban: *Rendőrkapitányság*) vezetőjéhez.

3) a) A törvényes képviselő 2019. május 21-én megküldött elektronikus levelében tájékoztatta a Testületet, hogy május 27-én, a Rendőrkapitányságon tartandó meghallgatáson vettek részt a panaszossal. Valamint megjegyezte, hogy a rendőri intézkedéskor és azt megelőzően a gépjármű álló helyzetben tartózkodott egy elektromos hiba miatt, így a levélhez csatolt visszavonó határozat indokolásában szereplő sávváltás és fékezés szintén „megmagyarázhatatlan”. Hozzátette azt is, hogy ha a rendőrök ilyen szabálytalanságot tapasztalnak, minden lehetőségük

megvan a gépjármű vezetőjének megállítására, azonban a szóban forgó rendőri intézkedéskor ez nem történt meg.

b) A törvényes képviselő megküldte a Rendőrkapitányság panaszossal szemben kiszabott 50 000 forint helyszíni bírságot visszavonó határozatát, mivel a helyszíni bírság kiszabása nem felel meg minden tekintetben a hatályos jogszabályi követelményeknek.

A határozat indokolása szerint a panaszost a Szabs. tv. 224. § (1) bekezdésébe ütköző közúti közlekedés szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés elkövetése miatt 50 000 forint helyszíni bírsággal sújtották, mivel ő indokolatlan fékezéssel és sávváltásával megsértette a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában leírtakat.

4) A törvényes képviselő a Testület kérésének eleget téve 2019. július 15-én, elektronikus úton megküldte az intézkedéssel érintett gépjármű javításával kapcsolatos számla másolati példányát. A számla 2019. május 7-én lett kiállítva 11 940 forintról egy autószervez által hibafeltárás megnevezéssel. A törvényes képviselő megjegyezte, hogy egy időszakosan jelentkező elektromos hibáról volt szó, mely érintette a műszerfal jelzéseit és a világítást egyaránt. A panaszos a hiba elhárítása érdekében több helyen is járt, de csak a fenti szervizben tudták megoldani a problémát.

5) A panaszos törvényes képviselőjében édesapja a Testület eljárását megindító panaszbeadványt 2019. május 2-án nyújtotta be. Tekintettel azonban arra, hogy a panaszos időközben, május 22-án betöltötte a 18. életévét, a Testület felhívta a törvényes képviselőt arra, hogy küldje meg a panaszos őt a Testület előtti panaszeljárásban képviselőre feljogosító meghatalmazását. A törvényes képviselő ennek 2019. július 30-án tett eleget.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Rendőrkapitányság vezetőjének átiratában a következők olvashatók.

2019. április 26-án 19 óra és 7 óra közötti időben a Rendőrkapitányság Ü. település rendőrőrsén D. r. törzsszáslós és M. r. főörzsőrmester teljesített szolgálatot. A járőrök 20 óra 45 perckor álló gépjármű ellenőrzést hajtottak végre Ü. település Ó. út * szám előtt, ahonnan az áruház előtti parkolóból egy fekete * típusú személygépkocsi csikorgó gumikkal az úttesten keresztben, a szemközti sávba átsodródva jobbra hajtott ki az Ó. útra, Ó. település irányába. A járműben a vezetőn kívül egy utas tartózkodott.

A * típusú gépkocsi vezetője uralmát veszítette a gépjármű felett, ezért áttért az úttest menetirány szerinti bal oldalára. A jármű vezetője hirtelen kormánymozdulatokkal próbálta visszanyerni a kontrollt a jármű felett, mindeközben a záróvonalat átlépve többször is megcsúszott a személygépjármű. A fent körülírt szabálysértés észlelése okán, a járőrök a jármű vezetőjével szembeni intézkedés megkezdése céljából a jármű után indultak, amelyet a J. utca * szám előtt leparkolt állapotban találtak fel. A rendőrök a gépkocsiban a vezetőülésen helyet foglaló panaszossal szemben intézkedést kezdeményeztek.

A rendőri intézkedés megkezdése előtt a panaszos több szabálysértést is elkövetett. A panaszos megsértette személy-, és vagyonbiztonságot veszélyeztető közlekedésével a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontját, záróvonalon történő áthaladásával KRESZ 18. § (1) bekezdés c) pontját, valamint járműforgalomtól elzárt területen történő áthaladásával KRESZ 18. § (1) bekezdés k) pontját, ezzel megvalósítva a Szabs. tv. 224. §-ában foglalt közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése szabálysértést.

A panaszos kanyarodás közben átsodródott az Ó. út menetirány szerinti bal oldali forgalmi sávjába, átlépte a záróvonalat, valamint a forgalomtól elzárt területet is. Közben érkezett Ó. település felől egy motoros, akit az autót vezető személy vészfékezésre kényszerített. A járőrök ekkor az elkövetett szabálysértés helyszínétől körülbelül 20-25 méterre álltak. Mivel sötét volt, a szabálysértést elkövető jármű rendszámát akkor az intézkedő járőrök nem látták, azonban a típusát, valamint a színét egyértelműen beazonosították, illetve azt is észlelték, hogy annak ablakai le voltak sötétítve. Azonban határozottan felismerték, hogy a járművet egy fiatalember vezeti és egy fiatal hölgy ül mellette a jobb első ülésen.

A fentiekre való tekintettel a járőrök a szolgálati gépkocsival az autó után indultak, megkülönböztető hang- és fényjelzés nélkül keresni kezdték a szabálysértést elkövető gépkocsit. Végül a helyszíntől két utcával távolabb, a J. utcában megtalálták a személygépkocsit. A jármű az út szélén állt, világítása le volt kapcsolva.

A gépjármű helyzetéből egyértelműen megállapítható volt, hogy az azt vezető személy a parkolást megelőzően szabálytalanul, a forgalommal szemben közlekedett, mivel a J. utca egyirányú az F. utca felől.

A rendőrök azt is megállapították, hogy a jármű vezetője az Ü. település P. utca és J. utca kereszteződésében lévő behajtani tilos táblát figyelmen kívül hagyva hajtott be J. utcába és a menetiránnyal szemben állt le az út szélére. A rendőrök megálltak a szolgálati gépkocsival mögötte úgy, hogy ők a J. utcába szabályosan hajtottak be a F. utca felől. D. r. törzsszázlós a szolgálati gépkocsiból kiszállva intézkedést kezdeményezett a vezető ülésen lévő fiatal férfival szemben, miután a napszaknak megfelelően köszönt neki. A kocsit motorja ekkor nem járt. A vezető mellett egy fiatal lány foglalt helyet a jobb oldali ülésben, aki szemmel láthatóan nagyon meg volt riadva.

D. r. törzsszázlós felszólította a panaszoszt, hogy szálljon ki a járműből, mivel igazoltatni kívánja. Miután megállapította a panaszos személyazonosságát, majd közölte vele, hogy a rendőri intézkedésre azért kerül sor, mert az Ü. településen, az Ó. úton a gépkocsi vezetőjeként szabálysértést követett el. Közölte, hogy látta, amikor az általa vezetett személygépkocsival az Ó. úti áruház parkolójából úgy hajtott ki, hogy a jármű feletti uralmát elveszítette, áttért a menetirány szerinti baloldalra, mindeközben a záróvonalat és a forgalom elől elzárt területet is átlépte, illetve vészfékezésre kényszerített egy vele szemben szabályosan közlekedő motorkerékpárost.

A járőr a részére átadott iratok alapján a gépkocsit és a panaszoszt a nyilvántartási rendszerben ellenőrizte, a körözési nyilvántartási rendszerben azok nem szerepeltek. Nem sokkal az intézkedés megkezdése után érkezett a helyszínre a szomszédban lakó R., aki J. utca * szám alatti lakos, akit a járőr mindkét tagja személyesen ismer. Köszönés után R. elmondta a rendőröknek, hogy pár perce érkezett haza, mielőtt vele szemből érkezett az út szélén álló autó nagy sebességgel. Félre kellett húzódnia, mivel az autó szabálytalanul az egyirányú utcában vele szemből érkezett, majd az azt vezető személy a J. utca * szám előtt parkolt le. M. r. főtörzssörmester ellenőrizte a személygépkocsit, felnyitatta a kocsit motorháztetőjét, ellenőrizte az alváz- és motorszámokat. Mivel felmerült benne, hogy járművet átalakították, ezért a panaszoszt megkérte, hogy indítsa be a gépkocsi motorját, majd megállapította, hogy az szabályosan került beszerelésre. D. r. törzsszázlós közölte a panasossal, hogy szabálysértéseket követett el, ezért vele szemben az alkalmazott szankció – amennyiben a szabálysértések elkövetését elismeri – helyszíni bírság kiszabása lehet. Felhívta figyelmét, hogy amennyiben a szabálysértések elkövetését nem ismeri el, akkor vele szemben szabálysértési feljelentéssel fog élni. A panaszos a

tájékoztatást megértette, azt tudomásul vette és úgy nyilatkozott, hogy az általa elkövetett szabálysértések miatt vállalja a helyszíni bírság megfizetését.

D. r. törzssászlós kitöltötte a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatványt, melyen az elkövetett szabálysértés megnevezése rovatba – a nyomtatvány eredeti példánya alapján – a Szabs. tv. 224. §-ba ütköző és a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt szabályok megszegését rögzítették.

A panaszos születési dátumának rögzítésekor D. r. törzssászlós figyelmetlenségéből fakadóan nem vette észre, hogy nevezett még nem töltötte be a 18. életévét. A panaszos 2001. május 22. napján született, míg az intézkedés 2019. április 26-án történt.

Megállapítást nyert, hogy mivel a panaszos az intézkedéskor még nem töltötte be a 18. életévét, a rendőr vele szemben helyszíni bírságot csak törvényes képviselője jelenlétében szabhatott volna ki, valamint ha tudatában van annak, hogy a panaszos a 18. életévét nem töltötte be, vele szemben kizárólag szabálysértési feljelentést tehetett volna.

A parancsnoki kivizsgálás megállapította, hogy a 2019. április 26-án 20 óra 45 perckor megkezdett és D. r. törzssászlós által lefolytatott rendőri intézkedés a hatályos normák betartásával alapvetően jogszerű, de a helyszíni bírság kiszabása tekintetében szakszerűtlen volt, mivel a járőr nem vette figyelembe, hogy a panaszos 2001. május 22-én született és ezáltal fiatalos, valamint a törvényes képviselője nem volt jelen az intézkedés helyszínén. Az igazoltatás jog- és szakszerűen hajtották végre a rendőrség szolgálati szabályzatról szóló 30/2011. BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 25. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel. A járőr figyelmetlensége okán figyelmen kívül hagyta a 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet 21. § (2) bekezdésében foglaltakat.

A fentiek alapján a panaszossal szemben a helyszíni eljárás során hozott döntés és a helyszíni bírság kiszabása nem felelt meg minden tekintetben a hatályos jogszabályi követelményeknek, ezért a helyszíni bírságot a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya 2019. május 7-én visszavonta.

D. r. törzssászlós a Szolgálati Szabályzat II. fejezet 9. § (1) bekezdésében foglaltak szerint járt el, és mivel a panaszos a helyszínen a szabálysértés tényét elismerte, ezt követően az intézkedő rendőr az ügyfél által elkövetett a Szabs. tv. végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet 18. § (1) bekezdése alapján helyszíni bírsággal élt.

D. r. törzssászlós az intézkedés befejezését követően a Rendőrségről szóló 1994 évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §- 93/B. §-ában foglaltakra tekintettel tájékoztatta a panaszost, hogy ha megítélése szerint az intézkedés alapvető jogát sértette, 30 napon belül a Rendőrkapitányság vezetőjéhez, vagy 20 napon belül a Testülethez panasszal fordulhat. A tájékoztatás arra is kiterjedt, hogy a cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője, korlátozottan cselekvőképes személy helyett törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat, valamint a panasz meghatalmazott vagy jogi képviselő útján is előterjeszthető. Jogi képviselőként jogvédelemmel foglalkozó egyesület vagy alapítvány, nemzetiségi önkormányzat, jogi oktatást végző egyetem állam és jogtudományi doktori fokozattal rendelkező egyetemi oktatója is eljárhat. A panasz alapján lefolytatott eljárások tárgyi költségmentesek.

D. r. törzssászlós az intézkedés megkezdését követően a napszaknak megfelelően köszönt a panaszosnak. Az intézkedés során a rendszeresített szolgálati öltözetet viselte, a szolgálati öltözetre a láthatósági átvétőt nem vette fel. Az intézkedés során végig kulturált hangnemben, a szabályoknak megfelelően kommunikált a panaszossal. A panaszossal szemben sem sértő, sem

degradáló kifejezést nem használt. A panaszban rögzített „kisbarátom” megszólítás és a „Most jót baszakodunk veled, de tudod, még élvezem is. A Gy. településeknek is szólunk, hogy figyeljenek!” mondat az intézkedés során nem hangzott el. Az intézkedő járőrök jelentésükben rögzítették, hogy az intézkedés során a panaszos barátnője a gépjárműben tartózkodott, felhúzott ablakok mellett, így ő az intézkedés során történt kommunikációt nem hallhatta.

2) B. r. őrnagy őrsparancsnok a parancsnoki kivizsgálás alapján az alábbi megállapításra jutott a törvényes képviselő által előterjesztett panaszbeadvány, D. r. törzssászlós által készített rendőri jelentés, valamint a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány másolati példánya és a helyszíni bírságot felülvizsgáló határozat alapján.

A kifogásolt intézkedés során D. r. törzssászlós volt a járőrvezető, aki 1998. november 1-je óta áll a rendőri állományban, jutalmazásban nem, viszont 2011-ben feddés fegyelmi büntetésben részesült.

D. r. törzssászlós jelentésében előadta, hogy a rendőri intézkedésre azért került sor, mert a panaszos az általa vezetett járművel Ü. településen található egyik áruház parkolójából nagy sebességgel úgy kanyarodott ki az Ó. útra Ó. település irányába, hogy haladása során megcsúszott és átsodródott a menetirány szerinti szembe sávba, és csak többszöri korrigálással sikerült az uralmat visszaszerezni a jármű felett. Tekintettel a fentiekre a járőr a jármű után indult és rövid idő elteltével azt J. utca * szám előtt felfedezte, majd a személygépkocsi vezetőjével, a panaszossal szemben intézkedést kezdeményezett és igazoltatta őt. Közölte vele továbbá, hogy szabálysértéseket követett el, és amennyiben azt elismeri, 50 000 forint helyszíni bírságra bünteti. Amennyiben nem, akkor szabálysértési feljelentést tesz ellene. A helyszínen a panaszos az általa elkövetett szabálysértést elismerte, melyet aláírásával igazolt.

A törvényes képviselő beadványában leírta, hogy fia, a panaszos elmondása alapján az intézkedő rendőr minősíthetetlen stílusban beszélt az intézkedés során, amely véleménye szerint a rendőri intézkedés során megengedhetetlen. A panaszos csak kényszer hatására ismerte el a szabálysértés tényét, mert az intézkedő rendőr megfenyegette, hogy amennyiben nem ismeri el, akkor bevonja a gépjármű forgalmi engedélyét és feljelentéssel él. Amikor a panaszos a szabálysértés tényét elismerte, a járőr a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány kitöltésével 50 000 forint pénzbírságot szabott ki a KRESZ 14. § (1) bekezdés 1) alpontja alapján, amely súlykorlátozást jelöl. Ezzel szemben D. r. törzssászlós jelentésében előadta, hogy az intézkedés során fenyegetés nem hangzott el, nem kényszerítették a panaszost. Az intézkedés mindvégig kulturált hangnemben zajlott a törvényeknek és jogszabályoknak megfelelően. Jelentésében azonban elismerte, hogy a helyszíni bírság kiszabásakor a tényállást helyesen, azonban az elkövetett szabálysértés megnevezése rovatot figyelmen kívül téves hivatkozással töltötte ki.

A parancsnoki kivizsgálás megállapította, hogy a fent nevezett időpontban D. r. törzssászlós szabálysértés elkövetése miatt intézkedést kezdeményezett a panaszossal szemben, amely során 50 000 forint helyszíni bírság büntetést alkalmazott. Azonban az intézkedő járőr nem vette figyelembe, hogy a panaszos 2001. május 22-én született, és ezáltal fiatalkorú. A rendőr a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány kitöltésekor a tényállást helyesen, azonban az elkövetett szabálysértés megnevezése rovatot figyelmen kívül téves hivatkozással töltötte ki, ezért intézkedése során nem a jogszabályoknak megfelelően járt el.

A Szabs. tv. szerint fiatalkorúval szemben alkalmazható helyszíni bírság legmagasabb összege huszonezer forint. Fiatalkorúval szemben pénzbírságot vagy helyszíni bírságot csak akkor lehet kiszabni, ha a fiatalkorú annak megfizetését vállalja. Helyszíni bírság törvényes képviselő jelenléte nélkül nem szabható ki. Ez alapján a panaszossal szemben a helyszíni eljárás során

hozott döntés és a helyszíni bírság kiszabása nem felelt meg minden tekintetben a hatályos jogszabályi követelményeknek, ezért azt Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya visszavonta.

A parancsnoki kivizsgálás megállapítása szerint a fiatalkorú panaszos nevében édesapja terjesztette elő panaszt, aki azonban az intézkedésnél nem volt jelen.

Azon kérdésben parancsnoki kivizsgálás állást foglalni nem tudott, hogy a felek között a kommunikáció milyen hangnemben és stílusban zajlott.

A fentiek alapján az őrsparancsnok a panaszt alaposnak tartotta, amelyet további panaszeljáráásban javasolt tisztázni.

3) S. r. őrnagy panaszügyi koordinátor 2019. május 20-án készített feljegyzésében rögzítette, hogy a panaszos törvényes képviselője által a panasszal együtt megküldött helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány másolatán az elkövetett szabálysértésnél a KRESZ 14. § (1) bekezdés l) pontját tüntették fel, viszont az eredeti szelvényen, amely az intézkedéshez lett feltöltve és a Megyei Rendőr-főkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának lett megküldve, ugyanezen a bírságon a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontját jelölték meg. A fenti ellentmondás tisztázása érdekében szükségesnek bizonyult az eredeti bírságtömbben lévő szelvény másolatának megkérése, amellyel kapcsolatban S. r. őrnagy megkereste K. r. őrnagy Ü. település rendőrségének megbízott parancsnokát.

A panaszos törvényes képviselője telefonon ígéretet tett S. r. őrnagynak, hogy megküldi a rendőrségnek a helyszíni bírságról szóló szelvényt, amelyet a panaszosnak a helyszínen adtak át.

4) A rendőrség megküldte a panasszal együtt előterjesztett helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány másodlati példányát, illetve a nyomtatvány eredeti és tőpéldányát is.

Az eredeti példányon a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontja („KRESZ 3 § 1/c”), a tőpéldányon a KRESZ 3. § „1/c/l” megjelölés vehető ki.

5) A Rendőrkapitányság által megindított panasz eljárás során tanúként hallgatták meg D. r. törzssászlóst 2019. május 27-én, amelynek során az alábbiakat adta elő.

D. r. törzssászlós 2019. április 26-án 19 óra és 7 óra közötti időben teljesített szolgálatot a Rendőrkapitányság Ü. település rendőrségén M. r. főtörzssörmesterrel. A szolgálata teljesítése során 20 óra 45 perckor álló ellenőrzést hajtott végre Ó. út * szám előtt, amely során észlelte, hogy egy * típusú személygépkocsi egy áruháza pakolójából kívánt meg jobbra Ó. település irányába kikanyarodni. Mindez úgy történt, hogy nagy gázzal kanyarodás közben a jármű átsodródott az Ó. út bal oldali forgalmi sávjába, átlépve a záróvonalat, valamint a forgalomtól elzárt területet is. Eközben Ó. település felől érkezett egy motoros, aki így az autó vészfékezésre kényszerített. Emiatt indultak a járőr az autó után. A fentieket a rendőrök körülbelül 20-25 méter távorról érzékelték. Mivel akkor már sötét volt, D. r. törzssászlós nem látta az autó rendszámát. A kocsit fekete színű volt és le volt sötétítve, azonban D. r. törzssászlós azt látta, hogy azt egy fiatalember vezeti, aki mellett egy fiatalabb hölgy ült. A rendőrök hang- és fényjelzés nélkül keresni kezdték a gépkocsit, amelyre körülbelül két utcával feljebb találtak rá. Az autó a J. utcában állt meg az út szélén, világítása lett volt kapcsolva. A panaszos úgy állt meg a gépkocsival a faiskola felől, hogy a másik irányból érkezett, az orra a faiskola felé mutatott. A rendőrök mögötte álltak meg úgy, hogy szabályosan érkeztek a faiskola felől. Majd mind a két rendőr kiszállt a rendőrautóból, és köszönést követően megkezdtek az intézkedést a járművet

vezető fiatal férfival, a panaszossal szemben. Ekkor a kocsí motorja már nem járt. A panaszos mellett helyet foglaló fiatal lány nagyon megriadt állapotban volt. D. r. törzssászlós megkérte a panaszost, hogy szálljon ki az autóból közúti ellenőrzés miatt. A rendőrök igazoltatták őt, elkérték az iratait. D. r. törzssászlós kezdte el lekérni az iratok alapján a gépkocsi és a panaszos adatait. Nem sokkal az intézkedés megkezdése után, a helyszínre érkezett a szomszédban lakó R., aki a J. utca * szám alatt lakik. Ő térdnadrágot és pólót viselt, nem pedig pizsamát és papucset. A rendőrök egyébként R.-t ismerik, ezért köszöntek egymásnak. R. elmondta, hogy pár perce jött haza, és haza vezető úton vele szemből érkezett szabálytalanul az egy irányú utcában az autó nagy gázzal, ezért földre kellett húzódnia. R. és a panaszos a kocsiban ülve szóváltásba kerültek egymásnak, majd R. beállt az udvarra. M. r. főtörzsőrmester ellenőrizte az autót, felnyitotta a motorháztetejét, beindította a motort és lekérte az alvázszámot. Eközben D. r. törzssászlós lekérte az adatokat. D. r. törzssászlós emlékei szerint 2500 köbcentis volt az autó. D. r. törzssászlós közölt a panaszossal, hogy az intézkedésük jogalapját az áruház parkolójánál történtek, valamint a J. utcában való ellentétes irányú behajtás képezi, és felhívta a figyelmét, hogy halmazatban több szabálysértés valósított meg, ezért vagy aláírja 50 000 forint helyszíni bírságról szóló csekket, vagy szabálysértési feljelentést tesznek ellene. A panaszos a helyszíni bírság elfogadása mellett döntött. Mindeközben el kezdett telefonálni, ezért D. r. törzssászlós megkérte, hogy tegye le a telefont, mert intézkedés alatt áll. A panaszos ennek eleget tett. A panaszos ezt követően aláírta a csekket, amelyen a Szabs. tv. 224. §-a és a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontja lett megjelölve. D. r. törzssászlós úgy nyilatkozott, hogy a KRESZ 14. §-t nem jelölte meg az iraton. D. r. törzsőrmester tájékoztatta a panaszost, hogy amennyiben nem tudja megfizetni a bírságot, akkor azt közmunkára lehet átváltoztatni, vagy valamelyik hozzátartozója megfizetheti. D. t. törzsőrmesternek nem tűnt fel az intézkedés során, hogy a panaszos fiatalkorú, ő csak annyit mondott, hogy még tanul. Amennyiben a rendőröknek tudomásuk lett volna, hogy a panaszos még nem töltötte be a 18. életévet, akkor az intézkedés nem helyszíni bírsággal, hanem feljelentéssel zárult volna.

D. r. törzssászlós a meghallgatása során feltett kérdésekre az alábbiak szerint nyilatkozott.

Cáfolta, hogy azt mondta volna a panaszosnak, hogy „kisbarátom”, „Most jót baszakodunk veled, és tudod, még élvezem is!”, valamint „Majd leülöd a bírságot kisbarátom!”.

A közeli házban lakó R. azért ment oda hozzájuk, hogy beszámoljon arról, hogy egy egyirányú utcában az autó szemből jött neki az intézkedés előtt. R. nem azért jött oda, hogy beleszóljon az intézkedésbe. Egyébként, ha nem az üggyhez kapcsolódó lett volna az előadása, a rendőrök elküldik onnan.

D. r. törzssászlós cáfolta, hogy azt mondta volna a panaszosnak, hogy „vagy a tollat választja, a szabálysértés elismerésének aláírásához, vagy az autójának forgalomból történő kizárását”. D. r. törzssászlós annyit közölt a panaszossal, hogy vagy aláírja a helyszíni bírság kiszabásáról szóló szelvényt, vagy szabálysértés miatt feljelenti.

A helyszíni bírságot halmazati büntetésként, több szabálysértés elkövetése miatt szabták ki. A panaszos megsértette záróvonalon való, valamint járműforgalomtól elzárt területen történő áthaladással a KRESZ 18. § (1) bekezdés c) és k) pontját, amellyel a panaszos megvalósította a Szabs. tv. 224. §-a szerinti közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést.

A rendőrök a helyszíni bírság kiszabásáról szóló formanyomtatványon nem írták rá a forgalommal szemben az egyirányú utcába történő behajtást, mivel ők azt nem látták, hogy valóban megtörtént-e, bár a panaszos által vezetett kocsí az intézkedéskor a menetiránnyal szemben parkolt az út szélén.

D. r. törzsszázlós szerint a helyszíni bírságról szóló szelvényre a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontját írta fel. Abban azonban hibázott, hogy a másik két pontot, a KRESZ 18. § (1) bekezdés c) és k) pontját nem tüntette fel. D. r. törzsszázlós arra nem tudott nyilatkozni, hogy a panaszos példányán miért a KRESZ súlykorlátozásra vonatkozó 14. § (1) bekezdés l) pontja szerepel. A helyszíni bírságról szóló nyomtatvány zöld másolati ügyfél példányának megtekintését követően, D. r. törzsszázlós úgy nyilatkozott, hogy a KRESZ rendelkezéseire való utalásnál, nem az ő írása szerepel, és az ott szereplő írás nagyobb is.

A panaszos az intézkedés során csak annyit mondott, hogy tanul, azt nem mondta, hogy fiatalok, és D. r. törzsszázlós ezt nem vette észre.

D. r. törzsszázlós cáfolta, hogy azt mondták volna a panaszos barátnőjének, hogy szexeltek volna inkább otthon.

6) A rendőrség az általa megindított panasz eljárásban a panaszost ügyfélként hallgatta meg, amelynek során a panaszos az alábbiakról számolt be.

A panaszos az intézkedés napján 21 óra és 21 óra 30 perc között megállt az előzőleg általa vezetett és a tulajdonát képező * típusú személygépkocsival Ü. településen. Az autóban vele tartózkodott a barátnője is. A panaszos egyszer csak azt vette észre, hogy mögötte érkezik egy rendőrautó, amelyik mindenféle jelzés használata nélkül beállt az általa vezetett gépkocsi mögé. Ezt követően két rendőr ment oda hozzá. A panaszos kiszállt a kocsijából, de a rendőrök is mondták, hogy szálljon ki. A rendőrök nem köszöntek, és az intézkedést azzal kezdték meg, hogy „Jogosítvány, forgalmi engedély!”. Ezután a rendőrök azt kezdték el vitatni, hogy a panaszos autója mennyire szabályos. A panaszos megkérdezte tőlük, hogy tudnak-e olyan szakembert a környéken, aki tudna segíteni neki a felmerült műszaki hiba elhárításában, a tompított világítás megjavításában. Erre a rendőrök úgy reagáltak, hogy „Ilyen hamar elromlott a száguldozástól az autód?”. Ezután az egyik rendőr elővett egy fényképezőgépet, és le is fotózta a panaszos autóját, a másik azt mondta, hogy „Baszakodjunk vele, mert még élvezem is!”. Ezt a nagyobb termetű, kopasz rendőr mondta neki. Majd közölték a rendőrök, hogy elveszik az autó forgalmiját, mivel az autó nem szabályosan lett kialakítva. Ekkor a panaszos megkérdezte tőlük, hogy ezt miből gondolják, amelyre a rendőrök úgy reagáltak, hogy „Nem ezekbe az autókba szokták átrakni azokat a háromezres motorokat?”. Majd a felszólították a panaszost, hogy nyissa fel a kocsi motorháztetejét, és indítsa be az autó motorját. Ekkor az egyik közeli házból kijött egy papucsos, hálóingos férfi. A rendőrök és a férfi köszöntek egymásnak, a panaszosnak úgy tűnt, hogy ismerik egymást. Majd a rendőrök megkérdezték ezt a férfit, hogy szerint mekkora köbcentis lehet a motor a panaszos autójába. A panaszost pedig arra kérték, hogy lépjen a gázra és magas fordulaton pörgesse a kocsi motorját. Ekkor a papucsos férfi közölte a panaszossal a motor hangja alapján, hogy ez biztos nem gyári, mert ez egy Alpine Biturbó motor, amelyben nem mellelég chip tuning van. Mivel a férfi nem hivatkozott arra, hogy ő szakember, a panaszos kérte a rendőröket, hogy valódi szakembert hívjanak a helyszínre, mivel ő a fenti megállapításokkal nem ért egyet. Erre a rendőrök úgy reagáltak, hogy a panaszos „vegyen vissza az arcából” és ne legyen tiszteletlen. A panaszos barátnője eközben kiszállt a gépkocsiból, és az egyik („kisebbik”) rendőr el kezdett vele beszélgetni. A panaszos nem hallotta, hogy miről beszélnek, de amikor odalépett hozzájuk, az hangzott el a rendőrtől, hogy, „Ti is inkább maradtatok volna otthon dugni vagy szexelni egyet!”. Utána az egyik rendőr közölte, hogy azzal a motorossal, akivel beszéltek, azt mondta, hogy ezt a rendszámú autót, itt, Ü. településen szokta látni randalírozni. A panaszos erre úgy reagált, hogy ezt az autót nem láthatták, mivel két hónapja szervizben állt, és most kezdte csak használni. Ezután mondta a rendőr, hogy igen lehet, hogy nem is a panaszos volt, de nem ez a lényeg. Végül a rendőrök nem hívtak a helyszínre szakértőt. A magasabbik rendőr beült

a rendőrautóba és odahívta a panaszoszt és azt mondta neki, hogy válasszon, hogy vagy elveszi a forgalmiját, vagy ad egy 50 000 forintos csekket, de ekkor nem mondta, hogy miért. Mivel a panaszos édesapja révén jutott hozzá a kocsihoz, nem akarta, hogy elvegyék a forgalmiját, ezért aláírta 50 000 forintról kiállított csekket. A panaszos közölte az egyik (kopasz) rendőrrel, hogy ő még diák, nem fogja tudni kifizetni, viszont azt nem közölte, hogy nem töltötte be a 18. életévet. A rendőr erre azt mondta, hogy „Semmi baj, el lehet menni közmunkára, vagy megkérde valamilyik családtagodat, hogy fizesse ki.” Amikor a panaszos a csekket aláírta, csak azt látta rajta, hogy 50 000 forintról szól, azonban nem tudta, hogy mit ír alá, mivel a csekk olvashatatlanul lett kitöltve és egyébként is elég sötét volt. Ezután a rendőr azt is hozzátette, hogy legyen hálás a panaszos, hogy ennyivel megússza. A rendőrök nem köszöntek el a papucos férfitől, hanem tovább folytatták vele a társalgást. A panaszos beült az autóba, amely tompított világítása megjavult, miközben a motort nézték, így az autó közlekedésre alkalmas lett, ezért elhajtott vele a panaszos.

A panaszos az igazoltatás közben felhívta az édesapját és elmesélte neki, mi történt. Vele már a rendőri intézkedés előtt is beszélt telefonon, hogy jelezze, hogy műszaki hiba a kocsi, mivel nem működött rajta a világítás, és abban állapodtak meg, hogy tréleret hívnak, ha kis idő múlva sem fog elhárulni a hiba.

A panaszos édesapjával másnap nézték meg a csekket, amelyen a Szabs. tv. 224. §-ára, valamint a KRESZ 14. § (1) bekezdés 1) pontjára hivatkoztak, amely utóbbi jogszabályi rendelkezés súlykorlátozásra vonatkozik. Valamint ekkor állapították meg, hogy a panaszos törvényes képviselője nélkül a csekket alá sem írhatta volna, mivel az intézkedés napján még nem töltötte be a 18. életévet.

A panaszos egyrészről azt kifogásolta, hogy úgy büntették meg 50 000 forint helyszíni bírságra, hogy nem töltötte be a 18. életévet, másrészről a rendőrök hangnemét sérelmezte, amely számára rendkívül bántó és megalázó volt.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a helyszíni bírság visszavonásáról rendelkező határozatot megkapták.

A panaszos csatolta az eljárás során a helyszíni bírság kiszabásáról szóló szelvényt.

A panaszos kérdésre úgy nyilatkozott, hogy nem hiszi, hogy az áruház parkolójából körültekintést követően olyan sebességgel fordult volna ki, amely meghaladta a megengedett értéket, és ő nem érzékelte, hogy ő ennek során átsodródott volna a bal oldaldali forgalmi sávba. Elmondása szerint nem volt motoros, akit veszélyeztetett volna eme manőver végrehajtásával, egyébként egy motoros éppen rendőrökkel beszélgetett az út szélén, valószínűleg azon rendőrökkel, akik később intézkedés alá vonták őt. A panaszos a kikanyarodási manővert követően szabályosan haladt el mellettük. Majd 2 utcával feljebb romlott el a panaszos világítása, először csak villogott a lámpa, majd teljesen leállt, ezért állt félre a panaszos. Ekkor telefonált édesapjának. A panaszos elmondása szerint a műszaki hiba jelentkezésekor senki nem jött mögötte, sem villogót, sem hangjelzést, sem mögötte közlekedő autót nem látott.

A panaszos kérdésre beszámolt arról, hogy egy éve van vezetői engedélye gépkocsira, előtte kismotorra volt engedélye. Ez idáig egyszer büntették 10 000 forintra, és egyszer figyelmeztették, mert kismotorral közlekedve utast szállított. Gépkocsival közlekedve azonban korábban nem követett el szabályszegést. A panaszos az intézkedés időpontjában vezetett autót tavaly decembere óta használja, amelyet, ha szükséges, a hatóság rendelkezésére bocsájtja annak megállapítása végett, hogy abban nem volt átalakítás végrehajtva.

7) A rendőrség megküldte a rendőrkapitányság vezetőjének a rendőrségi panaszeljárást felfüggesztő végzését.

8) M. főtörzsőrmester 2019. augusztus 9-én kelt jelentésében az alábbiakat rögzítette.

M. r. főtörzsőrmester 2019. április 26-án 19 óra és 7 óra közötti időben teljesített szolgálatot a Rendőrkapitányság Ü. település Rendőrőrsén D. r. törzssászlós járőrvezetővel. A rendőrök a szolgálat teljesítése során 20 óra 45 perckor észlelték panaszos által elkövetett közlekedési szabálysértést, aki egy * típusú személygépjárművet vezetett. A panaszost a rendőrök intézkedés alá akarták vonni, de a korlátozott éjszakai látási viszonyok, valamint az általa vezetett jármű nagy sebessége miatt ez lehetetlen volt. A rendőrök a panaszos keresésére indultak, akit a szabálysértés észlelését követően negyed órán belül megtaláltak. A rendőrök intézkedés alá vonták a panaszost és közölték vele a szabálysértés elkövetésének tényét, amelyet ő elismert.

A panaszos az intézkedés megkezdése előtt több szabálysértést is elkövetett: A panaszos megsértette a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontját, valamint a 18. § (1) bekezdés c) és k) pontját, ezzel megvalósítva a Szabs. tv. 224. §-a szerinti közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését.

M. r. főtörzsőrmester az intézkedést biztosította, a helyszíni bírság kiszabásáról kollégája döntött. A panaszos elismerte a szabálysértés elkövetését és a bírság kiszabását tudomásul vette. A panaszosnak felolvasták a helyszíni bírság kiszabásáról szól nyomtatvány hátoldalán található tájékoztatást, és a rendőrök tájékoztatták a panasztételi lehetőségeiről.

A rendőrök napszagnak megfelelően köszöntek a panaszosnak, akivel közölték, hogy azért vonják intézkedés alá, mert szabálysértést követett el. A rendőrök az intézkedés során a rendszeresített szolgálati öltözetet viselték. A panaszossal szemben nem használtak sem sértő, sem degradáló kifejezést. A rendőri hangnem megfelelő volt, a panaszbeadványban rögzített ízléstelen és felháborító szöveg nem hangzott el. Az intézkedés a normáknak és a viselkedési elvárásoknak megfelelően zajlott. A panaszos barátnője az intézkedés során a gépjárműben tartózkodott, felhúzott ablak mellett, így ő a rendőrök és a panaszos közötti kommunikációt nem hallhatta.

III.

A Testület először azt is vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmekre terjed ki a hatásköre.

Az Rtv. 92. § (1) szerint „Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában, a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést fogatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója,

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy

bd) az idegenrendészeti szerv főigazgatója bírálja el. ”

a) A törvényes képviselő kifogásolta, hogy a panaszos, mint kiskorú személy gondviselője jelenléte nélkül kényszerült vallomástételre, illetve nyilatkozatra, ráadásul 50 000 forint pénzbírságra büntették, pedig jelezte, hogy középiskolás tanuló. A törvényes képviselő kérte a Testülettől a jogsértés megszüntetését, valamint annak megállapítását, hogy mi az a szabálysértés, amelyet a panaszos elkövetett, mert a hivatkozott KRESZ rendelkezés által megjelölt súlykorlátozás semmilyen módon nem hozható kapcsolatba a panaszos által vezetett személygépkocsival.

A Testület felhívja a figyelmet arra, hogy az Rtv. fent idézett 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület – Rtv. szerinti – rendőri intézkedésekkel, mulasztásokkal, valamint kényszerítő eszközök alkalmazásával foglalkozik így nem jogosult szabálysértési eljárás keretében foganatosított cselekmények törvényességét elbírálni, és az ezzel kapcsolatban alkalmazott szankciót felülvizsgálni, mivel ezek ellen az eljárási cselekmények ellen a Szabs. tv. szerint lehet jogorvoslattal élni.

Ugyanakkor a Testület szükségesnek látta utalni a Szabs. tv. 27. § (2) bekezdésére, amely szerint „fiatalkorú esetén a) a szabálysértési elzárás leghosszabb tartama harminc nap, halmozati büntetés esetén negyvenöt nap, b) a pénzbírság legmagasabb összege ötvenezer forint, szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértések esetén százezer forint, c) a helyszíni bírság legmagasabb összege huszonötezer forint”. Ugyanezen szakasz (3) alapján „Fiatalkorúval szemben pénzbírságot vagy helyszíni bírságot csak akkor lehet kiszabni, ha a fiatalkorú annak megfizetését vállalja. Helyszíni bírság törvényes képviselő jelenléte nélkül nem szabható ki”.

A Testület megjegyzi, hogy a Rendőrkapitányság panaszossal szemben kiszabott 50 000 forint helyszíni bírság visszavonásáról rendelkezett, mivel megállapította, hogy a helyszíni bírság kiszabása nem felel meg minden tekintetben a hatályos jogszabályi követelményeknek.

b) A panaszbeadvány szerint miután a rendőrök a gépkocsin semmilyen vállalható szabálytalanságot nem találtak, az egyik intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy ismerje be, hogy szabálysértést követett el, mert különben leveszik a rendszámot és szigorított műszaki vizsgára viszik a járművet, és nem fog tudni hazamenni barátnőjével. Ezzel kapcsolatban szó szerint az hangzott el, hogy „vagy a tollat választja, vagy az autónak a forgalomból történő kizárását”. A panaszos végül kényszer hatására aláírta a rendőr által elé nyomott dokumentumot. A dokumentum KRESZ 14. § (1) bekezdés l) pontjában meghatározott szabálysértésben marasztalja el a panaszost, mely rendelkezés súlykorlátozásra vonatkozik, és nincs összefüggésben a rendőrök által megjelölt szabályszegésekkel.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 305. §-a szerint „az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen a) hivatali kötelességét megszegi, b) hivatali hatáskörét túllépi, vagy c) hivatali helyzetével egyébként visszaél, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A törvény 343. § (1) bekezdése alapján „az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve a) hamis közokiratot készít, b) közokirat tartalmát meghamisítja, vagy c) lényeges tényt hamisan foglal közokiratba, büntetett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Testület felhívja a figyelmet, hogy ugyancsak hatáskör hiányában nem foglalhat állást a rendőrök büntetőjogi felelősségéről, mivel erre a bíróságnak van hatásköre.

A Testület azonban a helyszíni bírságról szóló nyomtatvány kitöltésével kapcsolatban az alábbiakat látta szükségesnek rögzíteni. A helyszíni bírság kiszabásáról szóló eredeti, másodlati, illetve tőpéldányon a KRESZ rendelkezéseire történő hivatkozások nem egyeznek meg egymással. B. r. őrnagy őrsparancsnok által lefolytatott parancsnoki kivizsgálás – D. r. törzssászlós jelentését alapul véve – megállapította, hogy a helyszíni bírság kiszabásakor a tényállást helyesen, azonban az elkövetett szabálysértés megnevezése rovatot figyelmetlenül téves hivatkozással töltötték ki az intézkedő rendőr. D. r. törzssászlós ugyanakkor meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a helyszíni bírságról szóló szelvényre a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontját írta fel, viszont abban hibázott, hogy a másik két pontot, a KRESZ 18. § (1) bekezdés c) és k) pontját nem tüntette fel. D. r. törzssászlós arra nem tudott nyilatkozni, hogy a panaszos példányán miért a KRESZ súlykorlátozásra vonatkozó 14. § (1) bekezdés l) pontja szerepel. A helyszíni bírságról szóló nyomtatvány zöld másodlati ügyfél példányának megtekintését követően, D. r. törzssászlós úgy nyilatkozott, hogy a KRESZ rendelkezéseire való utalásnál, nem az ő írása szerepel, és az ott szereplő írás nagyobb is.

A Testület megítélése szerint felmerül a Btk. 343. §-a szerinti közokirat hamisítás bűncselekményének gyanúja, amellyel kapcsolatban a Testület javasolja, hogy a szükséges lépéseket a Rendőrkapitányság vezetője tegye meg.

Mindezek alapján a Testület a panasz fenti részeit hatáskör hiányában elutasította.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményét, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

a) A panaszbeadvány szerint a panaszos 2019. április 26-án 21 órakor megállt Ü. településen a J. utca * szám alatt, mivel elektromos hiba lépett fel az általa vezetett * típusú személygépkocsin. A panaszos és barátnője a gépkocsiban ülve telefonáltak segítségért. Nem sokkal később egy éppen szolgálatot teljesítő járőrautó az autó mögé megállt, majd a rendőrök intézkedés alá vonták a panaszost.

A törvényes képviselő előadta továbbá, hogy rendőri intézkedéskor és azt megelőzően a gépjármű álló helyzetben tartózkodott egy elektromos hiba miatt, így a helyszíni bírság visszavonásáról rendelkező határozat indoklásában szereplő sávváltás és fékezés szintén „megmagyarázhatatlan”. Hozzátette azt is, hogy ha a rendőrök ilyen szabálytalanságot tapasztalnak, minden lehetőségük megvan a gépjármű vezetőjének megállítására, azonban a szóban forgó rendőri intézkedéskor ez nem történt meg.

A Rendőrkapitányság vezetőjének átiratában ezzel kapcsolatban az alábbiak olvashatók. 2019. április 26-án 19 és 7 óra közötti időben a Rendőrkapitányság Ü. település rendőrőrsén D. r. törzsszáslós és M. r. főtörzsőrmester teljesített szolgálatot. A járőrök 20 óra 45 perckor álló gépjármű ellenőrzést hajtottak végre Ü. település Ó. út * szám előtt, ahonnan az áruház előtti parkolóból egy fekete * típusú személygépkocsi csikorgó gumikkal az úttesten keresztben a szemközti sávba átsodródva jobbra hajt ki az Ó. útra, Ó. település irányába. A * típusú gépkocsi vezetője uralmát veszítette a gépjármű felett, ezért áttért az úttest menetirány szerinti bal oldalára, átlépte a záróvonalat, valamint a forgalomtól elzárt területet is. A jármű vezetője hirtelen kormánymozdulatokkal próbálta visszanyerni a kontrollt a jármű felett, mindeközben a záróvonalat átlépve többször is megcsúszott a személygépjármű. Közben érkezett Ó. település felől egy motoros, akit az autót vezető személy vészfékezésre kényszerített. A járőrök ekkor az elkövetett szabálysértés helyszínétől körülbelül 20-25 méterre álltak. Mivel sötét volt, a szabálysértést elkövető jármű rendszámát akkor az intézkedő járőrök nem látták, azonban a típusát, valamint a színét egyértelműen beazonosították, illetve azt is észlelték, hogy annak ablakai le voltak sötétítve. A fent körülírt szabálysértés észlelése okán, a járőrök a jármű vezetőjével szembeni intézkedés megkezdése céljából a jármű után indultak, megkülönböztető hang- és fényjelzés nélkül keresni kezdték a szabálysértést elkövető gépkocsit. A helyszíntől két utcával távolabb, a J. utcában megtalálták a személygépkocsit. A jármű az út szélén állt, világítása le volt kapcsolva, a motor nem járt. A rendőrök megállapították, hogy a jármű vezetője az Ü. település P. utca és J. utca kereszteződésében lévő behajtani tilos táblát figyelmen kívül hagyva hajtott be J. utcába és a menetiránnyal szemben állt le az út szélére.

M. r. főtörzsőrmester jelentése szerint a szabálysértések észlelését követően a panaszost intézkedés alá akarták vonni, de a korlátozott éjszakai látási viszonyok, valamint az általa vezetett jármű nagy sebessége miatt ez lehetetlen volt.

A panaszos a meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy nem hiszi, hogy az áruház parkolójából körütekintést követően olyan sebességgel fordult volna ki, amely meghaladta a megengedett értéket, és ő nem érzékelte, hogy ő ennek során átsodródott volna a bal oldaldali forgalmi sávba. Elmondása szerint nem volt motoros, akit veszélyeztetett volna eme manőver végrehajtásával, egyébként egy motoros éppen rendőrökkel beszélgetett az út szélén, valószínűleg azon rendőrökkel, akik később intézkedés alá vonták a panaszost. A panaszos a kikanyarodási manővert követően szabályosan haladt el mellettük. Majd 2 utcával feljebb romlott el a panaszos világítása, először csak villogott a lámpa, majd teljesen leállt, ezért állt félre a panaszos. Ekkor telefonált édesapjának. A panaszos elmondása szerint a műszaki hiba jelentkezésekor senki nem jött mögötte, sem villogót, sem hangjelzést, sem mögötte közlekedő autót nem látott.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekménnyel – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból

megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes magatartást észlel. Jelen esetben a rendőrségi iratok szerint a panaszos megsértette személy-, és vagyonbiztonságot veszélyeztető közlekedésével a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontját, záróvonalon történő áthaladásával KRESZ 18. § (1) bekezdés c) pontját, valamint járműforgalomtól elzárt területen történő áthaladásával KRESZ 18. § (1) bekezdés k) pontját, ezzel megvalósítva a Szabs. tv. 224. §-ában foglalt közúti közlekedés szabályainak kisebb fokú megsértése szabálysértést.

A KRESZ 3. § (1) bekezdése szerint c) pontja szerint „aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon. A KRESZ 18. § (1) bekezdés c) pontja határozza meg az útburkolati jelnek minősülő záróvonal fogalmát. Eszerint hosszirányú folytonos vonal, amely az úttest felezővonalát jelzi, illetőleg a két forgalmi irányt, a forgalmi sávokat egymástól, vagy a nyílt villamospályát a forgalmi sávtól választja el; a záróvonalat járművel sem átlépni, sem érinteni nem szabad; ha azonban közvetlenül a záróvonal mellett terelővonal is van, a záróvonal a terelővonal felől - az előzésre, illetőleg a bekanyarodásra vonatkozó szabályok megtartásával – átléphető. Ugyanezen szakasz k) pontja szerint „járműforgalom elől elzárt terület; az útburkolati jellel jelzett területre járművel ráhajtani tilos”.

A Szabs. tv. 224. §-a szerint közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését követi el az, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A rendőrségi iratok szerint a rendőrök a KRESZ szabályainak megsértése miatt kezdeményeztek intézkedést a panaszossal szemben. Tekintettel arra, hogy közlekedési szabálysértés esetén a rendőri intézkedést megalapozó egyszerű gyanú igazolásához az erre irányuló rendőri észlelés is elég, függetlenül attól, hogy utóbb ez megerősítést nyer-e vagy sem, **a Testület úgy ítélte meg, hogy Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján, a közrend és közbiztonság érdekében kezdeményezett rendőri intézkedés miatt nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

b) A rendőrségi iratokból tudhatjuk, hogy a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták.

A hivatkozott jogszabályhely intézkedéskor hatályos rendelkezése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület megítélése szerint szabálysértés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében foganatosított igazoltatást megalapozza, ezért

a panaszos igazoltatásához a Rtv. 29. § (1) bekezdés I. fordulata megfelelő jogalapot biztosított, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

2) A Testület vizsgálta a gépjármű átvizsgálásának jogszerűségét, valamint hogy a rendőrök betartották-e a részrehajlás-mentes ügyintézés követelményeit.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök elkezdtek átvizsgálni a gépjárművet azzal a gyanúsítással, miszerint a gépjármű motorja nem 2500 köbcenti, hanem 3000 köbcentis biturbo. A panaszos közölte, hogy az általa vezetett autó egy teljesen átlagos, szériagépjármű, mely nem rég lett levizsgáztatva, és semmiféle motortuning, vagy motor átalakítás nincs az autón. A rendőrök felnyitatták a gépháztetőt és a motor beindítását követelték, melyet a panaszos teljesített. Ekkor a környező házakból előjött valaki („haver papucsban”), aki fogadatlan prókátorként beleszólt a rendőrök intézkedésébe, amelyet egy körülbelül 20 perces rendőri vegzálás követett.

D. r. törzsszáslós meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy nem sokkal az intézkedés megkezdése után, a helyszínre érkezett a szomszédban lakó R., aki a J. utca * szám alatt lakik. Ő térdnadrágot és pólót viselt, nem pedig pizzamát és papucsot. A rendőrök egyébként R.-t ismerik, ezért köszöntek egymásnak. R. elmondta, hogy pár perce ért haza, és haza vezető úton vele szemből érkezett szabálytalanul az egy irányú utcában az autó nagy gázzal, ezért földre kellett húzódnia. R. és a panaszos a kocsiban ülve szóváltásba kerültek egymásnak, majd R. beállt az udvarra. R. nem azért jött oda, hogy beleszóljon az intézkedésbe. Egyébként, ha nem az ügyszökhöz kapcsolódó lett volna az előadása, a rendőrök elküldik onnan. M. r. főtörzsőrmesterrel ellenőrizte az autót, felnyitotta a motorháztetejét, beindította a motort és lekérte az alvázszámot. Eközben D. r. törzsszáslós lekérte az adatokat. D. r. törzsszáslós emlékei szerint 2500 köbcentis volt az autó. D. r. törzsszáslós közölte a panaszossal, hogy az intézkedésük jogalapját az áruház parkolójánál történtek, valamint a J. utcában való ellentétes irányú behajtás képezi.

a) Az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja szerint „a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti”.

Gépjármű engedély nélküli átalakítása közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése szabálysértést valósít meg, amellyel kapcsolatban a Szabs. tv. 225. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „aki a külön jogszabályban meghatározott közúti közlekedési igazgatási szabályokat megsérti, szabálysértést követ el”.

Mivel a rendőri észlelés alapján felmerült a gyanúja közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése szabálysértés elkövetésének, és a gyanút kizárni, illetve megerősíteni csak a gépjármű ellenőrzésével lehetett, **a Testület megállapítása szerint az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja alapján a rendőrök jogszerűen ellenőrizték az autómotort annak beindításával, illetve annak szemrevételezésével, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

b) A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület csupán a felek ellentmondó állítására támaszkodva nem tudott abban a kérdésben állást foglalni, hogy R.-t milyen minőségben, illetve hogy a rendőrségi iratoknak megfelelően, valóban a tényállás tisztázásának elősegítése érdekében hallgatták-e meg a rendőrök, ezért **az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem volt megállapítható.**

3) A Testület végezetül a rendőri hangnemet értékelte.

A törvényes képviselő előadta, hogy az intézkedő rendőrök „kisbarátom” megszólítással vonták alá a panaszt, akik később azt is mondták, hogy „Most jót baszakodunk veled, de tudod, még élvezem is. A Gy. településeknek is szólunk, hogy figyeljenek!” Amikor a panaszos jelezte, hogy középiskolás tanuló, ezért nehézségekbe ütközik a kiszabott bírság megfizetése, azt a választ kapta a rendőroktól, hogy „majd leülöd kisbarátom”. Az egyik intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy ismerje be, hogy szabálysértést követett el, mert különben leveszik a rendszámot és szigorított műszaki vizsgára viszik a járművet, és nem fog tudni hazamenni barátnőjével. Ezzel kapcsolatban szó szerint az hangzott el, hogy „vagy a tollat válassza, vagy az autónak a forgalomból történő kizárását”.

A Rendőrkapitányság vezetőjének átirata szerint D. r. törzssászlós az intézkedés megkezdését követően a napszaknak megfelelően köszönt az intézkedés alá vont személynek, és intézkedés során végig kulturált hangnemben a szabályoknak megfelelően kommunikált a panaszossal. A panaszossal szemben sem sértő, sem degradáló kifejezést nem használt. A panaszban rögzített „kisbarátom” megszólítás és a „Most jót baszakodunk veled, de tudod, még élvezem is. A Gy. településeknek is szólunk, hogy figyeljenek!” mondat az intézkedés során nem hangzott el.

D. r. törzssászlós meghallgatása során cáfolta, hogy azt mondta volna a panaszosnak, hogy „kisbarátom”, „Most jót baszakodunk veled, és tudod, még élvezem is!”, valamint „Majd leülöd a bírságot kisbarátom!”. D. r. törzssászlós elmondása szerint nem mondott olyat a panaszosnak, hogy „vagy a tollat választja, a szabálysértés elismerésének aláírásához, vagy az autójának forgalomból történő kizárását”. Annyit közölt a panaszossal, hogy vagy aláírja a helyszíni bírság kiszabásáról szóló szelvényt, vagy szabálysértés miatt feljelenti.

M. főtörzsőrmester jelentésében rögzítette, hogy a panaszossal szemben nem használtak sem sértő, sem degradáló kifejezést. A rendőri hangnem megfelelő volt, a panaszbeadványban rögzített ízléstelen és felháborító szöveg nem hangzott el. Az intézkedés a normáknak és a viselkedési elvárásoknak megfelelően zajlott.

A Testület a panasz ezen része kapcsán figyelemmel volt Rtv. 2. §-ára, amelynek értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrről vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen

konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani egyéb bizonyíték hiányában, úgy foglalt állást kifejtettekkel kapcsolatban, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapjogának sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület az ügy gondos vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy jogszerűen kezdeményezték a panaszossal szemben intézkedést a rendőrök, és jogszerűen igazoltatták őt, nem sértve ezzel tisztességes eljáráshoz, valamint a személyes adatok védelméhez való jogát. Ugyanakkor abban a kérdésben nem tudott megalapozott döntést hozni a Testület, hogy az intézkedés megfelelt-e az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének, illetve a rendőri hangnem vonatkozásában a panaszos emberi méltósághoz való alapjogának sérelme sem volt megállapítható.

A Testület erre figyelemmel – és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2019. szeptember 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag helyett:
Dr. Lukács Tamás elnök